

Strategy, business
and technology

Normenkader

Introductie

Het VO heeft een takenpakket. Dat kan worden ingedeeld naar: overleg, advisering en beoordeling. Een VO dat zijn eigen normen expliciet maakt, kan met zulke normen zijn verantwoordelijkheden beter uitoefenen.

Een VO overlegt met het bestuur en het Intern Toezicht. Bestuur en Intern Toezicht leggen verantwoording af aan het VO; het VO kan daarover een oordeel geven.

Bij voorkeur richt het VO zich op de hoofdzaken. In de wet staan voor elke hoofdzaak regels en normen. Het VO kan in het overleg, de advisering en de beoordeling ook met eigen normen werken.

Dit document bevat de belangrijkste normen uit de wet en de Code Pensioenfondsen, en is aangevuld met normen die in opleidingen van GroupLife zijn ontwikkeld. Deze normen zijn ingedeeld naar hoofdzaken.

Daarnaast zijn er normen die betrekking hebben op goed bestuur en toezicht. Het Interne Toezicht heeft een expliciete verantwoordelijkheid t.a.v. het toezicht op het bestuur, de evenwichtigheid van de belangenafweging en de risicobeheersing.

GroupLife gebruikt het normenkader in opleidingsbijeenkomsten voor een Verantwoordingsorgaan (VO), om er de eigen normen van het VO mee te slijpen. Het staat ieder VO vrij om dit normenkader te gebruiken.

De afkortingen verwijzen naar de Pensioenwet (PW), het Besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfondsen (FTK) en de Code Pensioenfondsen (Code).

Inhoud

1. Inrichting en organisatie van het pensioenfonds	4
1.1. Goed bestuur	4
1.2. Evenwichtige afweging van belangen	5
2. Hoofdzaken	6
2.3. Opdrachtaanvaarding	6
2.4. Continuïteit van het fonds	6
2.5. Premiebeleid	7
2.6. Beleggingsbeleid	7
2.7. Toeslagbeleid	8
2.8. Uitvoering, kosten en beloningsbeleid	8
2.9. Communicatiebeleid	8

1. Inrichting en organisatie van het pensioenfonds

De inrichting en organisatie van het pensioenfonds gaan over de rolverdeling tussen bestuur, intern toezicht en verantwoordingsorgaan en de wijze waarop de taken worden uitgevoerd. Het Intern Toezicht heeft wettelijke opdracht om toe te zien op de algemene gang van zaken in het Pensioenfonds en in het bijzonder op de evenwichtige belangenafweging en de risicobeheersing door het bestuur.

Het VO kan zich in het overleg en bij de beoordeling ook uiten over de algemene gang van zaken, de evenwichtigheid en de risicobeheersing. Het rapport van bevindingen van het Intern Toezicht is daarbij een belangrijke informatiebron.

1.1. Goed bestuur

- a) Doelstellingen en beleidsuitgangspunten zijn door het bestuur in overleg met de Raad van Toezicht en het VO vastgelegd (PW 102a)
- b) Het bestuur handelt naar de normen van goed bestuur in de Code Pensioenfonds; afwijkingen van de Code Pensioenfonds worden door het bestuur met het VO besproken (GroupLife)
- c) Het bestuur handelt naar de universele principes van goed bestuur: verantwoording afleggen, transparantie, integer en aanspreekbaar zijn, gelijke behandeling, efficiënt en effectief, *compliance*, participatie van belanghebbenden, consensusgericht (GroupLife)
- d) Het bestuur legt verantwoording af aan het VO over de beleidskeuzes en de mate waarin de doelen zijn gerealiseerd, zowel schriftelijk als in dialoog (code Pensioenfonds, § 2.4)
- e) Er is goed overleg tussen Bestuur, Intern Toezicht en VO (GroupLife)
- f) Het bestuur is transparant over klachten en geschillen. Het bestuur betreft het VO bij het beleid en vraagt advies over wijzigingen (PW, 115 lid 3d)
- g) Benoeming en ontslag van leden van het bestuur, het Intern Toezicht en het VO zijn zorgvuldig, vastgelegd en in lijn met de Code Pensioenfonds (§ 3.1 en bijlage 2)
- h) Het bestuur maakt het mogelijk dat het VO de geschiktheid en complementariteit van zijn leden bevordert (Code 56 en 65)
- i) Veranderingen in het beloningsbeleid worden door het bestuur weloverwogen ter advisering voorgelegd aan het VO (Code § 3.7; PW 115a lid 3 en lid 6)

1.2. Evenwichtige afweging van belangen

- a) Bij alle relevante beleidsbeslissingen heeft het bestuur een expliciete afweging van de belangen van de afzonderlijke belangengroepen gemaakt (PW 105 lid 2)
- b) De evenwichtige belangenafweging dient minimaal gemaakt te worden bij de risicohouding, het premiebeleid, het toeslagbeleid, het herstelplan, het crisisplan, het communicatiebeleid en het beleid t.a.v. de toekomst van het fonds (GroupLife)

2. Hoofdzaken

Bij iedere hoofdzaak komt het erop aan dat het VO erop let dat algemene normen worden nageleefd. Zoals: bestuurlijke principes, verantwoording op de mate waarin de doelen zijn gerealiseerd, de risicobeheersing en de evenwichtige afweging van de belangen.

2.3. Opdrachtaanvaarding

- a) Het bestuur heeft in een gestructureerd proces duidelijkheid verkregen van de opdrachtgever over de doelstellingen, het ambitieniveau van de toeslagverlening en de risicohouding die ten grondslag liggen aan de opdracht (PW 102a lid 2).
- b) Het bestuur bespreekt met het VO de uitkomsten (mediaan en in slecht weer) van de aanvangshaalbaarheidstoets m.b.t. pensioenresultaat, risico's en herstelcapaciteit (GroupLife)
- c) Het bestuur verantwoordt zijn keuze voor de bandbreedte van het VEV en de ondergrenzen voor het pensioenresultaat (GroupLife)
- d) Er zijn heldere afspraken met sociale partners gemaakt over de beleidsruimte van het bestuur (Code 2), en het bestuur handelt daarnaar
- e) Het bestuur heeft de opdracht getoetst aan de doelstellingen en beleidsuitgangspunten van het fonds (PW 102a lid 3) en aan financiële soliditeit en uitvoerbaarheid inclusief uitlegbaarheid (Code 2)
- f) De opdracht wordt verwerkt in de uitvoeringsovereenkomst, welke voldoet aan PW art 25; over het sluiten, wijzigen of beëindigen van de uitvoeringsovereenkomst (cq het uitvoeringsreglement) heeft het VO geadviseerd (PW 115a lid 3h)
- g) Het fonds stelt procedures vast voor de verantwoording van de haalbaarheidstoets (Regeling Pensioenwet, art 30c)

2.4. Continuïteit van het fonds

- a) Het fonds heeft een missie, visie en strategie voor de lange termijn en in het bestuursverslag is verantwoord in hoeverre het pensioenfonds de gestelde doelen heeft bereikt (Code 3 en 18)
- b) De toekomstbestendigheid van het fonds dient regelmatig beoordeeld te worden. Over de beleidskeuzes voor de toekomst legt het bestuur verantwoording af aan het VO (PW 115a lid 2; Code 19)
- c) Over Collectieve Waardeoverdracht, fusie e.d. dient tijdig een goed onderbouwd advies aangevraagd te worden bij het VO (PW 115a lid 3)
- d) Het bestuur bespreekt de toekomstbestendigheid van het fonds periodiek met het VO (GroupLife)

2.5. Premiebeleid

- a) De beleidsuitgangspunten t.a.v. de premie zijn vastgesteld in overleg met het VO en de Raad van Toezicht (PW 102a). De premie is realiseerbaar en haalbaar (FTK art 22 lid 3a, aanvangshaalbaarheidstoets)
- b) Er is een expliciete afweging gemaakt van de risico's en van de belangen van de verschillende belanghebbenden bij de keuze van de rekenrente voor de premie (wel of geen premiedemping) – (GroupLife)
- c) Bij premiedemping wordt beoordeeld of de premie evenwichtig is t.o.v. de zuiver kostendekkende premie (is de premiedekkingsgraad voldoende?) – (GroupLife)
- d) Bij premiedemping op basis van beleggingsrendement en inflatie is sprake van een prudent verwacht rendement (GroupLife)
- e) Er is beleid over het herstel van de premiedekkingsgraad indien deze te laag is (GroupLife)
- f) De samenstelling van de premie is weloverwogen en uitlegbaar (normen voor solvabiliteitsopslag, kostenopslag, herstell premie, e.d.). Er is advies gevraagd aan het VO over de samenstelling van de premie en de hoogte van de premiecomponenten (PW 115a, lid 3j)
- g) De premie is stabiel (GroupLife)
- h) Er is beleid over de premiebijdrage aan herstel vanuit slecht weer (GroupLife)

2.6. Beleggingsbeleid

- a) De beleggingsuitgangspunten (*investmentbeliefs*) zijn beleidsuitgangspunten die het bestuur behoort te bespreken met de Raad van Toezicht en het VO (conform PW 102a)
- b) Het beleggingsbeleid is een goede vertaling van de risicohouding en voldoet aan de beleidsuitgangspunten (FTK art 13 en 13a)
- c) De risicohouding (de bereidheid om beleggingsrisico's te lopen) komt tot uitdrukking in de ondergrenzen van de haalbaarheidstoets en het strategisch vereist eigen vermogen (FTK, art. 1a lid 2) en heeft het bestuur vastgelegd in overleg met de Raad van Toezicht en het VO (PW 102a lid 1)
- d) Het bestuur creëert draagvlak in dialoog met het VO over maatschappelijk verantwoord beleggen (vgl. Code paragraaf 2.7). Het bestuur houdt in het beleggingsbeleid rekening met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen (PW, art 135 lid 4)
- e) Het bestuur geeft inzicht in zijn keuzes met betrekking tot het strategische beleggingsbeleid en de renteaafdekking aan het VO (GroupLife)
- f) Het bestuur bespreekt met het Verantwoordingsorgaan de risico's en de resultaten van het beleggingsbeleid (Code 19 en 22)

2.7. Toeslagbeleid

- a) Het bestuur heeft het ambitieniveau van de toeslagverlening afgestemd met sociale partners en daarbij haalbaarheid en evenwichtigheid betrokken (PW art 13, art 102a lid 2)
- b) Doelstellingen en beleidsuitgangspunten t.a.v. de toeslagverlening zijn vastgesteld in overleg met het VO en de Raad van Toezicht (PW 102a lid 1).
- c) De haalbaarheid van de ambitie is getoetst en met het VO besproken (PW 143; FTK art 30 lid 1). Indien de toeslagverlening langdurig achterblijft bij de ambitie, dient het bestuur deze ambitie te evalueren en met het VO te bespreken.
- d) De toeslagverlening is evenwichtig voor alle belangengroepen (PW 137; FTK art 15). Het beleid t.a.v. korting (ultimum remedium) is evenwichtig voor alle belangengroepen (PW 134). Er is beleid t.a.v. inhaalindexatie vastgelegd (PW 137 lid 2c)
- e) Het bestuur communiceert juist over toeslagbeleid en (kans op) korting (PW art 134 lid 2; FTK 30, lid 1p)

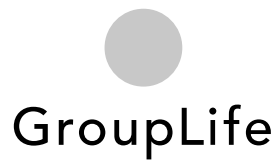
2.8. Uitvoering, kosten en beloningsbeleid

- a) Er is beleid waarin klachten over de uitvoering worden gemonitord
- b) De cultuur t.a.v. uitvoeringskosten, kosten vermogensbeheer en beloningsbeleid van het fonds past bij die van de opdrachtgever (vgl. Code paragraaf 2.8 en 3.7).
- c) Het VO heeft geadviseerd over het beloningsbeleid. Er zijn normen t.a.v. prestatieafhankelijke beloningen.
- d) Het bestuur geeft inzicht in de kosten t.o.v. de kosten van een *peer group* of *benchmark*

2.9. Communicatiebeleid

- a) Het bestuur heeft normen vastgesteld t.a.v. communicatie en voorlichting. wettelijk: correct, duidelijk, evenwichtig en tijdig (PW art 48 lid 1)
- b) Het bestuur biedt deelnemers hulpmiddelen bij het maken van keuzes (PW art 48 lid 3)
- c) Het bestuur heeft aan het VO advies gevraagd over wijzigingen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid
- d) De effectiviteit van de ingezette communicatiemiddelen wordt getoetst

Strategy, business
and technology

GroupLife Nederland

EINDHOVEN

Beemdstraat 8
T +31 (0)40 848 71 74

AMERSFOORT

Utrechtseweg 223
T +31 (0)33 330 25 06

GroupLife België

SINT-NIKLAAS (B)

Industriepark West 73
T +32 (0)3 780 7330

BISURE

Kasteleinsstraat 13-a
T +32 (0)3 780 7330